

3. 6. 2015

ID: 98006

Seminář Autorské právo v praxi II - od internetu po archiv

Tisková zpráva

Dne 13. května 2015 se v přednáškovém sále ÚTIA AV ČR v Praze 8 konal seminář Autorské právo v praxi. Seminář pořádal časopis Elektro pod záštitou nakladatelství FCC Public a Ministerstva kultury ČR. Seminář navázal na akci pořádanou o rok dříve v květnu. Letos se zaměřil na fungování autorského práva v prostředí internetu a otázky související s digitalizací autorských děl a nakládání s jejich digitálními kopiemi, dotkl se ale i obecné úpravy autorského práva a většiny oblastí, které upravuje tradičně.

Seminář byl určen zejména redaktorům a editorům, provozovatelům internetových stránek a portálů, majitelům a odpovědným pracovníkům vydavatelství, zaměstnancům knihoven a archivů, pedagogům, ale také kreativním profesím nebo právníkům se specializací na duševní vlastnictví.

Úvodní část JUDr. Adély Faladové přinesla přehled o současné úpravě autorskoprávní ochrany a upozornila na změny, ke kterým došlo vloni v listopadu v souvislosti s novelou autorského zákona. Dále se výklad zaměřil na praktickou aplikaci nejdůležitějších ustanovení autorskoprávních předpisů, a na možnosti, jak neporušovat práva k autorským dílům.

JUDr. Faladová hned na začátku svého příspěvku uvedla, že autorské právo by mělo být součástí širšího povědomí veřejnosti, zejména proto, že s rozvojem internetu se každý dříve nebo později s autorskými právy dostane do styku buď jako uživatel, nebo jako autor.

Právě internet díky svým specifickým, jako je dostupnost a publikovatelnost prakticky jakéhokoliv obsahu v krátkém časovém úseku, představuje prostředí se zcela novými podmínkami. Snadnost kopírování, úprav a sdílení nejrůznějších materiálů v digitální podobě otevřela nové možnosti, jak je bez velké námahy a s minimálními vstupními náklady dále šířit a využívat. Mnohdy se pak zapomíná, že se na ně jako na výsledky tvůrčí činnosti vztahují autorská práva. Online publikování snižuje ekonomickou využitelnost autorských děl, přitom mnoho tvůrců na ekonomický efekt své autorské činnosti spoléhá. Dodnes jde z větší části o nevyřešený problém, protože na otázku, jak se v takovémto prostředí alespoň přiblížit úrovni ochrany autorských děl, jaké požívají v klasickém pojetí, nenašel dosud nikdo odpověď.

Na druhou stranu se objevil rozsáhlý okruh osob, které demokratičnost internetu přivítaly, striktní ochranu svých děl si nepřejí, a naopak by je rády šířily volněji nebo zcela bez omezení. Vznikly proto nové typy licencí, jako například Creative Commons. Samostatnou kapitolou je nalezení správného modelu pro režim výpůjček v knihovnách, co se týče digitalizovaných částí jejich fondů.

Internet, kromě toho že přinesl nové možnosti pro šíření děl, která by si jejich autoři přáli chránit, generuje také velké množství děl osiřelých, u nichž buď není znám autor, nebo jeho dědic. Dalším novým problémem, s nímž se musejí zejména uživatelé autorských děl na internetu vyrovnávat, je teritorialita. Hovoří se o jednotném digitálním evropském trhu, proces přípravy je však komplikovaný, a proto ještě potrvá. Velká novela národního autorského zákona je očekávána v dubnu

příštího roku a nějakým způsobem se má vyrovnávat i s těmito aspekty.

V dalším bloku se Mgr. Jan Barták, ředitel kolektivní správy a vedoucí mediálního oddělení DILIA – divadelní, literární, audiovizuální agentury, popsal principy a limity kolektivní správy, zastavil se u specifík internetu z hlediska kolektivní správy. Vysvětlil, že Dilia, která zastupuje asi 6 000 umělců z toho 3 000 autorů literatury – krásné i odborné, má licenci i na jejich zastupování na internetu, autoři ji ale sami zatím příliš nevyužívají. I Mgr. Barták hovořil o připravované úpravě legislativního rámce, který by měl pozici kolektivní správy autorských práv na internetu posílit, a tím v neposlední řadě zajistit kompenzace autorům.

V posledním bloku nakladatel Libor Kubica posluchačům zprostředkoval svou zkušenost vydavatele s internetovým pirátstvím a popsal, jak se mu daří (nebo nedaří) chránit před pirátskými útoky své publikace. Nejdříve srovnal rozpočty vydavatele na elektronickou a klasickou tištěnou knihu a předvedl, jak bilanci ovlivní, stane-li se kniha obětí pirátského útoku. Zmínil přitom zejména problém oblíbenosti kopírování u studentů a faktory, které je vedou k tomu, že spíše než pro nákup učebnice se rozhodnou pro pořízení její digitalizované kopie. Bylo zajímavé slyšet, že motivy nejsou až zas tak ekonomické jako spíše statkové (snaha držet krok s vrstevníky – kdybych si učebnici pořídil, stal bych se terčem posměchu). Pan Kubica shrnul, že je-li jednou pořízena digitální kopie výukového materiálu nebo odborné knihy a nabídnuta veřejně ke stažení, sdílení nelze ukontrolovat a titul je pro vydavatele ekonomicky mrtvý, protože možnosti obrany jsou na jeho straně omezené – ani nepřetržitý monitoring sdílecích serverů a okamžité mazání kopií na nich nepodchytí vše. Druhou možností je preventivní osvěta, která jistě působí, ale ani ona problém stoprocentně neřeší.

Na závěr semináře byla pokřtěna nová publikace JUDr. Faladové Autorské právo v praxi, která shrnuje vše, co by měli ti, kterých se tato problematika týká, o tématu vědět. Publikaci lze zakoupit >>> [zde](#).

Semináře se zúčastnilo přes 70 osob, které zaplnily přednáškový sál ÚTIA do posledního místa.

Seminář se konal ve spolupráci Národní knihovnou ČR, divadelní, literární a audiovizuální agenturou Dilia a Svazem českých nakladatelů a knihkupců a Českou inovací, o. s.

Mediálními partnery byly Právní prostor, Interval, epravo.cz, časopis Ikaros a časopis SVĚTLO.

Fotografie:

Obr. 1. JUDr. Adéla Faladová při přednášce o autorském právu

Obr. 2. Živé diskuse charakterizovaly tento seminář – na dotazy zde odpovídá Mgr. Jan Barták (stojící)

Obr. 3. Křest nové knihy FCC Public Autorské právo praxi (zleva: Ing. E. Širůček, ředitel FCC Public, JUDr. A. Faladová, MK ČR, a Ing. J. Košťál, šéfredaktor časopisu Elektro)

Obr. 4. Josef Zima – autor knihy Průmyslové právo v praxi

Další články:

- [ATREUM a K2 LEGAL se spojují: vzniká silná kancelář pro stavebnictví, technologie a byznys](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #7: Tam, kde vznikají unicorny – Jak přemýšlí venture capital](#)
- [Ocenění Flamma získaly Ivana Janů, Jitka Chizzola, Ženy v právu a projekt Máš na to nadace Evy Pavlové](#)
- [ROWAN LEGAL povyšuje Jakuba Jirovského, Lindu Coufalovou, Evu Pavelkovou a Ondřeje Špičáka](#)
- [HAVEL & PARTNERS má tři nové counsely a na seniornější pozice postupuje dalších 16 lidí](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #6: Startupy, AI a Izrael – Kde dnes vznikají miliardové výnosy](#)
- [České podnikatele nadále svazuje složitá legislativa. Změna nemusí přijít jen od politiků](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #5: Rodinná válka o majetek – jak jí předejít?](#)
- [Chambers Europe 2026: ROWAN LEGAL je nově na špičce v compliance, právu TMT dominuje už deset let](#)
- [bpv BRAUN PARTNERS opět prokázala své kvality v žebříčku Chambers Europe 2026](#)
- [Druhý ročník Měsíce sportu za dveřmi. Advokátní kanceláře znovu rozhýbou duben pro dobrou věc](#)